

predmet list, je potrebno, da ga postavimo v »format«, ga vkomponiramo v slikovni okvir. Povsem drugače deluje na primer, če ga položimo pod gornji rob ali ga približamo spodnjemu robu. List lahko postavimo pokonci ali pa ga položimo po želji, ga osvetlimo, s posebnim postopkom izostrimo ali zmeščamo ostrino listnih robov in ga povečujemo ali zmanjšujemo. Vse to in še veliko več je na voljo tistemu, ki se navdušuje za fotografije, da s svojo prizadevnostjo morda celo prekosi naravo in tako ustvari njeno različico, morda celo — umetniško delo. Tako ustvarjene oblike, ki so lahko zelo blizu fantaziji, so nenavadne, čeprav dihaajo neko stvarnost in so to le črno-beli čipkasti listi.

Narava nam ponuja niz oblik, ki jih je treba le sprejeti, zaznati in v takem spoznanju občutiti njeno neizmerno lepoto.

Vse tole naj velja za vzpodbudo tistim, ki žele svoja spoznanja, ki so jih nabrali v naravi, tako oblikovati, čeprav so doslej bili prepričani, da nimajo »roke«.

Vsi, ki žive z naravo, lahko svoja doživetja ponovno ožive prav na tak način, s fotografijami, saj navsezadnje postopek niti ni zapleten in ne terja posebne opreme. Potreben je razvijalec, voda za vmesno izpiranje, fiksir in voda za pranje fotografij. Za izdelavo fotografij je najboljši dokumentni papir, formata A4 in A3. Dokumentni papir položimo na mehko podlago z emulzijo navzgor. Na papir nato položimo list ali cvet ter ga obtežimo z debelim steklom. Mehka podlaga pod papirjem omogoča boljše prileganje lista, cveta na papir. Vsak list ali cvet moramo osvetliti toliko, da ga presvetlimo, ker je struktura listov ali cvetov različna in je zato čas za osvetlitev različen. Čas za osvetlitev določimo s poskusnim papirčkom. Osvetljeni papir normalno razvijemo in fiksiramo. Vsak fotograf je unikat, ker je slika povsem nemogoče enako osvetliti in razvijati. Prav to pa daje temu delu posebni čar. Pri osvetlitvi ne smemo uporabiti premočne svetlobe, boljše je dlje osvetljevati, oziroma bolje, da zmanjšamo zaslonko. Za osvetlitev je najboljši aparat za povečave slik, ker lahko svetlobo uravnavamo z zaslonko in prilagajamo površino, ki jo osvetljujemo. Najboljše so slike v velikosti 6×9 , 9×12 in 15×21 . Pri večjih formatih je že vprašljivo enakomerno osvetljevanje cele površine, zavoljo tega moramo paziti, da je vsa površina papirja enakomerno osvetljena. To je vse. Poskusite, prav gotovo bo tudi vam uspelo ustvariti nekaj takih motivov, ki smo jih izbrali za ilustracijo temu zapisu.

PLANINSTVO — FAKULTATIVNI PREDMET

FRANJO KRPAČ

Nov zakon o osnovni šoli loči dva programa — obvezni program in razširjeni program. Slednji ni obvezen in sloni predvsem na povezavi šole z organizacijami in društvi, z organizacijami združenega dela, družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti oziroma v bližnji okolici.

Razširjeni program sestavljajo številne interesne dejavnosti in krožki, med katerimi je tudi planinstvo.

Ena od oblik, ki jo predvideva v okviru razširjenega programa nov zakon, je tudi fakultativni pouk. Doslej je bil bolj znan fakultativni pouk iz gospodinjstva, po novem pa se tej obliki odpirajo nove možnosti. Tako je že govora o fakultativnih predmetih za gozdarstvo in vremenoslovje.

Zakaj ne bi poskušali tudi s planinstvom?

Planinstvo ima v Sloveniji že bogato tradicijo, družbeno priznanje in ugodne naravne in tehnične pogoje.

Njegova vrednost iz različnih pomembnih vidikov in razširjenost so v zadnjih letih potrdili tudi v raziskavah.

Največ povedo številke statistike Planinske zveze Slovenije. 165 PD, od katerih jih ima 120 mladinski odsek, skoraj 100 000 članov, polovica od teh je mladih, od teh največ pionirjev. Na leto izšla PZS številne strokovne kadre: 80—90 mladinskih vodnikov, 20—30 mentorjev, 10 planinskih instruktorjev. Njihovi programi izobraževanja so naravnani prav na vzgojo in izobraževanje mladih, ki žele prosti čas posvetiti tudi planinstvu. Torej bi lahko sodelovali pri fakultativnem pouku planinstva. Pomagajo pa lahko še številni drugi strokovni kadri PZS: planinski vodniki, gorski vodniki, instruktorji varstva narave, alpinizma, GRS in drugi.

Program za fakultativni pouk planinstva je skoraj v celoti pripravljen. To je že »planinska šola«, v praksi že preskušena, saj po njej delajo številne planinske šole po PD Slovenije. Na leto jo absolvira nekaj manj kot 1500 pionirjev in planincev. Predmetnik planinske šole vsebuje štirinajst predmetov, ki jih predelajo v 20 urah teoretičnega dela in na izletih.

Ob celoletnem fakultativnem pouku planinstva eno uro na teden bi morali zgornjemu predmetniku dodati še nekaj ur za — bivak in taborjenje, kulturni pomen planinstva in telesna priprava planinca. Nekatere teme (orientacija, GRS) pa bi v praktičnem delu razširili.

Planinci imamo veliko planinskih skupin na šolah; tako je planinska dejavnost ena najštevilnejših v dejavnosti šolskih športnih društev. K temu je največ pripomoglo dejstvo, da se je planinska organizacija približala šoli, kar se je okrepilo po letu 1969, ko je Republiški sekretariat za prosveto in kulturo ugodno ocenil program Planinske zveze. Delo v planinski organizaciji temelji na prostovoljni osnovi, zato so težave z denarjem veliko manjše.

Največ nalog pri izvedbi fakultativnega pouka bi imela planinska organizacija. Delo bi slonelo na izkušnjah planinske šole.

Učenec, ki se prijavi za fakultativni pouk, ga mora redno obiskovati, ocenjen pa je z opisno oceno v spričevalu. To terja v primerjavi s planinsko šolo še večjo resnost pri delu.

Tako bi moral biti fakultativni pouk planinstva v načrtu planinskega društva in v delovnem načrtu šole.

Fakultativni pouk planinstva ne bo oviral dela planinske skupine na šoli, pač pa se bo vklapljal v delo skupine in bo planinsko šolo še poglobljal in snovno razširjal.

Delati bi lahko začeli že v novem šolskem letu. Pred tem bi se morali temeljito pripraviti: manjkajoče teme, razširitve tem, organizacijske posebnosti, seminar za sodelavce, pridobitev soglasja strokovnega sveta.

Dela se je treba lotiti takoj in zavzeto, kajti fakultativni predmet planinstva je prav gotovo korak naprej v kakovosti planinskega vzgojno izobraževalnega dela.

POROČILO O NATEČAJU ZA PLANINSKO FOTOGRAFIJO

Lani smo v 6. številki PV objavili razpis za najboljšo fotografijo na temo »Človek v gorah«, »Slovenska planinska fotografija« in »Eksperimentalna fotografija«. Zadnji rok za oddajo del je bil 30. oktober 1980.

Prispelo je 71 fotografij 14 avtorjev. Žirija je med poslanimi deli za nagrade odbrala te fotografije:

Na temo »Človek v gorah«:

1. nagrada: Oton Naglost za fotografijo z naslovom »Ledenik pod Marmolado pred nevihto«
2. nagrada: Jože Hribernik za fotografijo z naslovom »Na Kalškem grebenu«
3. nagrada: Jože Kovačič za fotografijo z naslovom »Skuta«

Na temo »Slovenska planinska fotografija«:

1. nagrada: Saša Dalla Valle za fotografijo z naslovom »Zahodni Julijci izpod Mangrta«
- Na temo »Eksperimentalna fotografija« ni bilo primernih prispevkov in žirija nagrade ni podelila. Glede na to, da je na temo »Slovenska planinska fotografija« prispelo precej kvalitetnih prispevkov se je žirija odločila, da bo podelila še eno nagrado in sicer:
2. nagrado: Jože Kočar za fotografijo z naslovom »Grintovci«

Vsa nagrajena dela bomo objavili v PV in jih honorirali z običajnim honorarjem. Poleg nagrajenih del je žirija izbrala še fotografije različnih avtorjev, ki so primerne za objavo v PV in sicer:

- 4 fotografije na temo »Človek v gorah« in
- 12 fotografij na temo »Slovenska planinska pokrajina«.

Člani žirije so bili: Marijan Krišelj, glavni in odgovorni urednik PV, ing. Albert Sušnik, član uredniškega odbora PV, Aleš Doberlet, član uredniškega odbora PV.